

РЕШЕНИЕ

№ 2618

гр. София, 19.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 47 състав, в публично заседание на 05.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Катя Аспарухова

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **8587** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.203 и сл. от АПК вр. с чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на Н. И. И. от [населено място], [улица] срещу **СТОЛИЧНА ДИРЕКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ /СДВР/** за осъждането ѝ за сумата от общо 25 000лв., от които 12 500лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди от причинените болки и страдания от незаконното му задържане на 31.01.2020г. със заповед №22533 от 31.01.2020г. на полицаи от 01 РУ /отменена с решение от 07.04.2021г. по ахд №6065/2020г. на СРС/, както и сумата от 12 500лв., представляващи обезщетение за неимуществени вреди в следствие от незаконните действия на служители на 01 РУП, довели до физически травми и наранявания, които суми се претендират ведно със законната лихва от предявяването на иска 30.08.2021г./ до окончателното ѝ изплащане.

В обстоятелствената част на исковата молба се сочи, че на 31.01.2020г. ищецът около 20,30-21,30ч. е бил спрян, докато шофирал личния си автомобил на бул.Н. Г., в района на спортен клуб „Д.“. След като прегледали документите му, полицаите го накарали да излезе от автомобила и да се съблече гол, тъй като се усъмнили, че има наркотици. Ищецът отказал да се съблече, при което бил повален на земята и ритан с крака и бит с юмруци. Впоследствие е отведен в сградата на 01 РУ, където му е връчена заповед заповед №22533 от 31.01.2020г. на полицаи от 01 РУ. Същата е оспорена и отменена с решение от 07.04.2021г. по ахд №6065/2020г. на СРС, оставено

в сила с решение №4402/02.07.2021г. по кад №4952/21г. на АССГ. Сочи се, че на 01.02.2020г. ищецът е посетил Катедра по съдебна медицина, за което му е издадено Съдебно-медицинско удостоверение №51.02/2020г., в което са описани травми, следствие от побоя. Този случай е намерил отражение и в доклада на Държавния департамент на САЩ на л.2. С оглед изложеното се твърди, че следствие от физическата сила при задържането, както и от самото задържане – ищецът е претърпял описаните вреди, поради което се моли за уважаване на исковата претенция в пълен размер.

В съдебно заседание искът се поддържа лично и заедно с адв.Д.Претендират се и разноски по списък.

Ответникът по изложените съображения в писмения отговор на л.42, както и съдебно заседание чрез юрк.Х. -оспорва иска като неоснователен. В тази връзка -твърди, че не се доказва употреба на прекомерна физическа сила, не се доказват и вреди, но при условията на евентуалност – моли обезщетението да бъде в по-нисък размер, с оглед завишената претенция. Претендира юрк.възнаграждение.

Представителят на СГП- прокурор Д. – предлага като основателна да се уважи исковата претенция като касателно размера ѝ се касае за вреда значително над обичайната.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. ГРАД КАТО СЪОБРАЗИ СТАНОВИЩАТА НА СТРАНИТЕ, НАМИРА ЗА УСТАНОВЕНО СЛЕДНОТО:

От фактическа страна – съдът приема за доказано следното:

Със заповед за задържане на лице №22533 от 31.01.2020г. на полицаи от 01 РУ на 31.01.2020г. ищецът е бил задържан в 21.00ч. /л.19/.

Тази заповед е отменена с решение от 07.04.2021г. по ахд №6065/2020г. на СРС/л.11/,оставено в сила с решение №4402/02.07.2021г. по кад №4952/21г. на АССГ /л.15 и сл./.

Видно от Съдебно-медицинско удостоверение №51.02/2020г. /издадено на 01.02.2020 при преглед в 11,55ч./ л.20, са установени охлузвания -на челото над вътрешния край на дясна вежда има драскотини, покрити с коричка; клепачите на дясно око са с отоци и кръвонаседнати с мораво син цвят; върху бузата има охлузване; под дясно око са описани няколко кръвоизлива; оплаквания за болки в лявата половина на гърдите, където са установени следи от травмаични увреждания; болезненост при прегледа в областа на 5-то и 8-мо ребро и ограничени движения в тази област; на първи горен ляв зъб пукнатина вкл. при натист се отчита болезненост; Под дясно коляно –охлузване, както и в областта на лява подбедрица. Заключение е, че травматичните охлузвания са получени в резултат на действието на тъпи предмети и могат да са получени по начина и време, съобщение от ищеца.

Представено е Постановление от 02.07.20г. на СРП за отказ да се образува наказателно производство /л.50/ по пр.преписка №20642/20г. от страна на полицейските служители И. И., Х. Г., Ю. Й., Н. Н. и Ю. Н. като преписката е изпратена на директора на СДВР за преценка дали тези служители са извършили дисциплинарно нарушение. В постановлението е посочено, че лицето е оказало яростна съпротива, поради което са му били поставени белезници, но причинените му наранявания са временно разстройство на здравето - неопасно за живота.

Не е спорно, че случая с Н. И. е описан в Доклада на Държавния департамент на САЩ за практиките за човешките права от 2020г. /л.31/, както и е докладван от Гл.прокурор пред НС на 15.09.2020г. като един от случаите на полицейско насилие,

които се разследват /л.30/.

Видно от показанията на св.М. Т.- Л.- /л.74/ същата заедно със съпруга си са очаквали на 31.01.2020г. ищеца на гости. Той е трябвало да купи алкохол и храна. Когато вече закъснявал, се обадила, но той не вдигнал. Към 23.30ч. ищецът позвънил и казал „Биха ме, задържан съм“. Бил е объркан, около час след задържането е изпратил снимка за състоянието на лицето си. На следваща сутрин към 6,20ч. го е взела от РУ. Треперел е, говорел е несвързано, хванал я е за ръката, бил е стресиран, окото му е било затворено. През деня е имал температура. Свидетелката му е взела нещо противовъзпалително от аптеката, за да може да заспи. Първите дни е говорел само за това. Много трудно се е възстановил, бил е дълго под стрес. Поне около 3-4 месеца е говорил за този случай. Свидетелката си спомня, че на нейния имен ден м.юни също пред гостител отново е разказвал за случая.

Разпитан е и св.Ю. Х. Й.- служител на 01 РУ, участвал в задържането. Видно от показанията му на л.52, на 31.01.2020г. автомобилът на ищеца е бил спрял, като последният не е представил никакви документи. Бил е агресивен, при което са му казали да слезе от автомобила. Има ли са съмнение с колегата му, че след като се държи така, че може да има нещо забранено. Вместо да слезе през пасажерската врата –е избягал в гориста местност и съответно полицаите са тръгнали след него и са го задържали. Използвали са физическа сила и помощни средства, тъй като лицето е оказало съпротива. Имало е повикати още 2 екипа за подкрепление. Твърди, че не са карали лицето да се събува и да бъде гол, бил е обаче проверен. Свидетелят сочи, че лицето е пожелало преглед, поради което му е извикан екип на „Бърза помощ“ в районното. За последното не са поискани и ангажирани доказателства.

Представени са на л.56 и сл.материали от СДВР във връзка с дисциплинарно производство срещу полицаите. Видно от становище на л.61 от Началник отдел „Човешки ресурси“ до Директора на СДВР – на Ю. Й., И. И. и Х. Г. – да не бъде търсена отговорност, поради липса на виновно поведение. В това производство в доклада са обобщени обяснения, снети от 6-мата полицаи, при които се установява, че лицето е отказало да даде документите си, преместило се е на пасажерската седалка и е избягало, после след него е тръгнал полицаят И., ищецът се е спянал /в клон/ и е бил заловен.

СЛЕДОВАТЕЛНО ОТ ПРАВНА СТРАНА СЪДЪТ ПРИЕМА СЛЕДНОТО:

Отговорността, която ищецът иска да ангажира е по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ –а именно на първо място - следствие от незаконосъобразен акт, отменен по съответния ред. В тази връзка това безспорно това е заповед №22533 от 31.01.2020г. на полицай от 01 РУ, която е отменена с решение от 07.04.2021г. по ахд №6065/2020г. на СРС. Задържането е станало на 31.01.2020г. в 21.00 /видно от заповедта/ и съответно лицето е освободено сутрина на 01.02.2021г. към 6,30ч./видно от показанията на св.Л./.

Следва да се има предвид, че визираната норма позволява да се търсят вреди и от действия и бездействия на органа, чиято незаконосъобразност се установява в настоящето производство. В обстоятелствената част на исковата молба като такива се сочат разсъбличането на ищеца /бил е накаран да си свали слиповете/, осветяването му, преди да му бъдат поставени белезници, както и използването на физическа сила. На първо място, СЪДЪТ НАМИРА, че не се касае за самостоятелни фактически действия, а за действия, част от процедурата по задържането на лицето, което е обективизирано със заповедта задържане на лице. Същите биха били отделни и имащи самостоятелно значение, ако не беше завършил процеса със съответната заповед т.е.

лицето единствено беше спряно, проверено и освободено. Понастоящем разграничаването на тези предхождащи действия на задържането –преследването, за да бъде задържано и самото задържане - би било изкуствена конструкция. Безспорно, когато се издаде заповед за задържане – лицето по какъвто начин се задържа, освен ако не е призовано в самото полицейско управление, където да му се връчи заповедта и реално да се задържи. Заповедта за задържане се издава в различни хипотези, като конкретно това е било „за опит за осуетяване на полицейска проверка“ /л.19/ т.е. самите действия преди издаването на заповедта намират своя израз в издаването на същата. Дали в действителност има съпричастност, респ. предизвикване на органите на реда - са ирелевантни по отношение на настоящето производство обстоятелства, защото са преклудирани. В производството по оспорване на заповедта за задържане, СРС е проверявал има ли правно и фактическо основание за постановяването ѝ. Съответно задържането е отменено като незаконно, което е достатъчно да обоснове наличието на първия елемент за отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Съдът констатира и наличието на вреди, които са неимуществени. Видно от показанията на св. Л. -месеци наред ищецът е бил ангажиран със случая и го е споделял пред познати. Конкретно за часовете след задържането респ.освобождаването на ищеца, съдът също кредитира показанията на свидетелката, която е очевиден. Съдът намира за безспорно, че ищецът, когото свидетелката и съпругът ѝ са очаквали за събиране – не е имал физически травми и видими наранявания преди задържането му, а след същото състоянието му е с видими охлузвания, насинено око и т.н. – вкл. наранявания по цялото тяло, описани подробно в издаденото съдебно-медицинско удостоверение. Съдът приема, че тези травми са причинени при опита за задържане и при самото задържане на лицето. Дори да е бягал в тъмната гориста местност, както са показанията на св. Й., фактът, че е бил задържан, имало е още 2 екипа, разкрива, че няма как да се е самонаранил. Служителят и не отрича използването на физическа сила за задържането на лицето, което било оказало съпротива. Самите наранявания, според съдебният медик, е възможно да бъдат получени по съобщения от лицето начин. Следователно – безспорно е, че при задържането на лицето е използвана прекомерна физическа сила, която е довела до описаните в съдебно-медицинското удостоверение охлузвания и наранявания, същите които са възприети от свидетелката Л. непосредствено преди освобождаването. От друга страна –не се кредитират показанията на Л. за това как ищецът И. е бил съкрушен, с висока температура, на дивана в дома ѝ. Видно е, че след като го е прибрала около 6,30ч. от районото и го е довела в дома си, ищецът още в 11,55ч. е бил в Съдебна медицина, където е прегледан. Също –лицето при задържането си, от районното управление, когато е разговарял със свидетелката в 23.30ч. е изпратил снимка за състоянието си. Следователно – ищецът, е съумял да помисли за обезпечаване на защитата си. Ако състоянието му е било такова, че същият е бил съкрушен, изненадан от насилието, сломен – едва ли би помислил толкова своевременно за посочените обстоятелства. По изложените причини – съдът не дава вяра на показанията на св.Л. за това, че ищецът е бил изплашен, треперещ, говорел е несвързано, когато го е видяла пред РУ. Безспорно е бил превъзбуден, но това не е било от страх и уплаха. Следва да се има предвид, че няма показания за претърпени прекомерни болки и страдания от ищеца. Не представляват такива думите на свидетелката, че трудно се е възстановил. В тази връзка свидетелката пояснява, че когато е минавала полиция изпитвал страх, както и че и на другия ден е бил под стрес.

Посочи се по-горе, че видно от поведението на ищеца- по време на задържането и във връзка със същото /направена снимка, изпратена на свидетелката; посещение на съдебна медицина, няколко часа след освобождаването, сезиране на различни институции за полицейското насилие/- се разкрива адекватност и предприемане на своевременни действия в своя защита, без наличието на страх, стрес и дори безпомощност, за което свидетелства Л.. От друга страна - няма данни вредите да са прекомерни и защото няма сведения, че ищецът е посещавал или ползвал определена професионална помощ, за да се справи с психическата си травма, ако е имал такава.

В тази връзка – СЪДЪТ следва да съобрази и показанията на св.Й. за това, че по искане на лицето му е извикана лицейка в управлението. В този аспект - няма причина да не се кредитират показанията му по време на самото задържане, като свидетелят, който е очевидец –не отрича, че е изпозвана физическа сила. Оправдава наличието на такава с бягството на ищеца. Показанията и в тази част съдът приема за логични, тъй като са извикани още два екипа. Ако ищецът доброволно е предоставил документите си, едва ли МВР би използвало подобен ресурс – да ангажира допълнителни екипи за проверката на ищеца. Не без значение е обстоятелството, че последният е трябвало да закупи за купона при Л. /видно от думите й/ храна и алкохол-като в тази връзка обосновано е да се потърси отговор на въпроса – защо лицето е избягало в тъмнината, в гористата област. Св. Й. споделя за съмнения за забранени вещества, а дали лицето се е освободило при бягството си от тях -не е относим въпрос. Следователно- тези въпроси, доколкото по-горе съставът прие, че са преклузирани с констатацията за незаконността на задържането на ищеца- не следва да се обсъждат, но влияят на преценката на съда при оценка на достоверността на показанията на свидетелите.

В заключение – има безспорно незаконно задържане за около 8 часа, има употребена прекомерна физическа сила при това задържане, която е причинила описаните физически травми на лицето. Същите безспорно са причина и за дискомфорт, а оттук и за неимуществени вреди - за стрес и дискомфорт. Тези вреди обаче не могат и не се доказват да са в размера, за който се претендират от общо 25 000лв.. Позоваването на каквато й да е практика, нетълкувателна, особено при неимуществени вреди, които се преценяват въз основа на събраните доказателства и най-вече по справедливост /чл.52 ЗЗД/-съдът намира за несъстоятелно. Същото решение на ВАС е цитирано в писмените бележки, но от него е видно, че на другия жалбоподател при задържането и нанесения му побой -му е счупен нос. Съдът, ако трябва да съобрази конкретна практика, би съобразил тази на състава /за да бъде последователен/ и като намери наличието на сходство /например при задържането на лица по време на протести с използвана физическа сила и травми, при които има данни и за психическо разстройство, каквото конкретно няма/ по дело №3150/21г. ., по което е същият докладчик -където вредите са определени на паричната равностойност на 3 000 евро., то при настоящата хипотеза намира размер от общо 5000лв. за достатъчен и справедлив. Преценката за това кой е размера на справедливото обезщетение – следва именно от конкретните данни, установени от доказателствата по делото. Наличието на продължителна физическа или психическа травма –е основание да се приеме, че има страдание за съответния период от време, тъй като травмата "привързва" лицето към случая. Определянето на обезщетението като справедливо означава –то да е съотносимо на претърпените вреди без да се превърне в друго –в търсене на неадекватна справедливост от дисциплинарното производство, в неоснователно обогатяване и т.н..

Не се доказва да е имало унизително отношение с принуждаването на лицето да си свали слиповете и осветяването му, за да бъдат тези вреди прекомерни. В тази връзка следва да се има предвид, че ищецът твърди, че след като са проверили документите му, са му наредили да излезе пред колата и да се съблече. Тези твърдения – не се доказват, като са в противоречие с показанията на св.Й. – за случилото се междуременно- а именно бягството към горичката. От зададените въпроси от ищеца на св.Й., се установява, че подобно действие е имало /за което ищецът първоначално спестява данни в исковата си молба/, едва след което евентуално полицаите са принудили ищеца да се събуе, което както се констатира, не се доказва.

Следователно - основателна е претенцията за общо 5000лв., като до пълния предявен размер от 25 000лв. -същата е неоснователна и недоказана. Съдът изрази отношението си към разделянето на исковите претенции, но доколкото така са предявени –следва да се съобрази и за задържането вследствие от незаконосъобразната заповед/предвид времетраенето на задържането/ определя вреди от 1000лв., като до пълния предявен размер от 12 500лв. или за 11 500лв. искът е неоснователен и следва да се отхвърли. За незаконосъобразните действия по използване на физическа сила, съдът определя за справедливо обезщетение 4 000лв., или до пълния предявен размер от 12 500 или за 8500лв. искът е неоснователен и следва да се отхвърли.

По отношение на разноските:

Направените разноски от ищеца по списък на л.73- 860лв.. Следващото се юрк.възнаграждение с оглед отхвърлената част от иска –за ответника – по реда на Наредба №1/2004 чл.8, ал.1 т.4 -1130лв.. Или по компенсация -ищецът дължи на ответника 270лв..

ВОДИМ СЪДЪТ

РЕШИ:

По искова молба на Н. И. И. от [населено място], [улица]
ОСЪЖДА СТОЛИЧНА ДИРЕКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ /СДВР/ ДА МУ ЗАПЛАТИ сумата от **1000лв.**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от причинените болки и страдания от незаконното му задържане на 31.01.2020г. със заповед №22533 от 31.01.2020г. на полицаи от 01 РУ /отменена с решение от 07.04.2021г. по ахд №6065/2020г. на СРС/, както и сумата от **4000лв.**, представляващи обезщетение за неимуществени вреди в следствие от незаконните действия на служители на 01 РУП при задържането на 31.01.2020г., довели до физически травми и наранявания, които суми се дължат ведно със

законната лихва от предявяването на иска /30.08.2021г./ до окончателното им изплащане.

ОТХВЪРЛЯ исковите до пълния предявен , както следва за пълвата искова претенция отхвърля иска за 11 500лв. както и за сумата от 8 500лв. за втората искова претенция или за общо 20 000лв..

ОСЪЖДА ищеца Н. И. И. от [населено място], [улица] да заплати на СДВР - 270 /двеста и седемдесет лева/ разноси, определени по компенсация.

Решението може да бъде обжалвано в 14-дневен срок с касационна жалба пред ВАС чрез АССГ от съобщаването му. Преписи на страните.

Съдия: